

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	—	—	4 forint
Félévre	—	—	2 forint
Negyedévre	—	—	1 forint

SZERKESZTŐSÉG:

Keresztesi úton 31-ik szám, hova a lap
szállítandókat illető közlemények a pénz-
közlemények is címszerűen

SZENTESI LAP.

HIRDETÉSREK NÉVE

A lap hátold (4-ik) oldalán 40 helyre van
bocsátva, egy hely ára hétéves díj nélkül
90 kr — Hétéves díj minden bejelentésnél
külön 30 kr.

NYILTÁRTEREK

minden egyes sor költsége 30 kr.

Hírmegjelölések csak ismert keres-
ményekkel fogadhatók el.

VEGYES TARTALMU HETI KÖZLÖNY.

Megjelen minden szombaton.

Felolós szerkesztő és kiadó tulajdonos:
SIMA FERENC.

Egyes szám ára 6 krajczár.

Szentes, 1884. jul. 18.

A nyári forróság napjai beköszöntöttek. Az ember délelőtt 10 órától délután 6 óráig félve lép ki az utcára, hol a tikkasztó hőség majd nem elviselhető. Epekedve vágyik mindenki a hűvösre, árnyékba, hol a tőd felülva, szivja, vagy mondjuk jobban, szívna magát tele az üde, enyhét adó friss levegővel.

De hol van most ilyen hely?

Dicsérendő dolog ugyan, hogy a házaknál városunkban majd mindenütt van egy kis kert, legalább az udvarban egy két fa; de miután itt a házak között a levegő megszorul, az udvarbeli kertekben a hőség még a fák alatt is kiállhatatlan.

S ilyen hőség még soha nem volt? kiáltanak fel a nap hevéből eltikkadt emberek. Pedig dehogyan nem volt, ilyen szokott nálunk lenni ezen időszakban minden évben. És tavaly éppen úgy sovárogtunk a hűvös, friss levegő után ilyenkor, mint sovárogtunk most s éppen úgy pasznaszkodtunk tavaly is, mint pasznaszkodunk most is, hogy e nagy hőség elől nincs hova menekülni, hol közönségünk a test és léleknek felelevenítésére egyformán szükséges szórakozást, enyhületet találhatna.

Nincs hely! Pedig dehogyan nincs! Hiszen melyik alföldi város díszkedhetik oly szép kerttel, mint amilyen a szentesi Széchenyi kert? E kert gazdag lombosátrai alatt, mely élvezetet lehetne közönségünk e kiállhatatlan hőségben.

Minden ember hűvös, árnyas helyre, friss, jó levegő után vágyik és ez a gyönyörű kert ott áll üresen, alig fordul meg benne naponta egy pár ember.

Ha máskor nem gondolkánk is rá. Ilyenkor valóban méltán elszomorodhatunk lelünk a kert állapota miatt.

Az egész város népe kereshetne és találna e kertben enyhületet. És most üresen áll a kert; mert enyhét adó árnyék fogadja ugyan benne az embert; de alig van egy pár pad benne, s ami van is, tisztátalan, félve ül rá, aki pihenőt vágy tartani. És nincs benne, aki egy pohár hűsítőt adjon annak, ki sétájában kifáradva, leül. — És nincs semmi, ami a helyet szórakozásra, vonzóvá, alkalmassá tenné. Nincs, mert ez a kert el van vonva rendeltetésétől; mert a város azokat az épületeket, honnan a kert vendégeit kellene kiszolgálni, iskolának adta át; pedig ez a kert és benne az az épület szórakoztató, mulató helyül volt szánva. — Ez előtt 16 évvel nagy költséggel berendezte a város ezt a helyet, hogy ennek a 30 ezer lelket számláló városnak legyen egy mulató kertje. S mily óriási nép fordult meg a kertben, mikor ez rendeltetése céljából megnyitott.

S íme, aminek szükségét belátta közönségünk 16 évvel ezelőtt, ma, midőn városunk már minden irányban haladt, midőn Szentes a megye vezérvárosává, székhelyévé emelkedett, akkor nélkülözni vagyunk kénytelenek azt, amiért, hogy legyen, ezelőtt már 16 évvel 30—40 ezer frtot áldozott közönségünk.

Es még panasz, kifogás nélkül el lehetne tűrni ezt a helyzetet, ha indokolni lehetne bármivel is annak a szükségét, hogy a Széchenyi kertnek vendéglési célra épített épületei iskolául használtassanak.

Igaz, hogy a városnak nincs iskolául alkalmas épülete; de hiszen ez nem indok arra, hogy először a város összes közönsége megfosztassék egyedüli szórakozási helyétől és csak azért, hogy iskolául adjunk egy oly helyet és oly épületet, melynek két, három évi hasznából a Széchenyi kert épületeinél sokkal alkalmasabb iskolai helyiséget lehetne felállítani.

Hiszen ez a mai állapot nemcsak az egész város közönyelmé elleni vétség; de vétség ez a város közpénztára ellen is.

Tehát itt kettős, nehéz és elvégre is a kerkövetelménye folytán elviselhetetlen sérelme van a közönségnek. Az első az, hogy meg van fosztva azon élvezettől, melyet e gyönyörű kert nyújtani hivatva volna; s a

második az, hogy ez a hely a legrágább iskola, ami csak a világon lehet.

Hiszen Szentes városa annak a hat osztályú iskolának 15—20 ezer frtból egy szép és kényelmes épületet állíthat fel s ha vesszük, hogy a Széchenyi kert regálival együtt a mai viszonyok között, a legkevesebb 4000 frtot jövedelmezne évenként, így ez a hely nem 15—20 ezer frtnak, hanem 80 ezer frt tőkének felel meg, ehez képest itt a városnak évenként legkevesebb 60 ezer frtja hever értékesítés nélkül.

Hiszen ezt csak nem lehet bölcsek gazdálkodásnak tartani.

A legközelebbi közgyűlésből a gazdasági és kertészeti szakosztály vélemény adására van kiküldve a város kertjének hasznosítása tárgyában.

Jó lesz, ha ez irányban is kiterjeszti figyelmét.

Az ideje már nagyon is elérkezett, hogy ezen az állapoton változtassunk.

A városi közgyűlésből.

Három napig tartó közgyűlése volt városunk képviselőtestületének f. hó 14—15 és 16 án, mely gyűléseken több igen fontos ügy intézettek el. Első nap a közgyűlés első tárgya a városi tanács előterjesztése volt a Franciaországban felépett cholera terjedése elleni köllő óvintézkedés megtétele iránt. — A közgyűlés egyhangúlag elfogadta a tanács javaslatát, mely szerint a vásártérre egy járványkórház felállítását határozta el. (Lásd ezt lapunk más helyén. Szerk.)

Második tárgy volt a városi statútum értelmében egy küldöttség javaslata a szakosztályok és bizottságok megalakítása tárgyában, mely javaslat szerint a szakosztályok és bizottságok a következő képviselőkkel alakítottak meg:

I. Gazdasági szakosztály: Kanász N Imre, Szeder János, if. Vajda Sándor, if. Bartha János, Sarkadi N. Ferenc, Kr. Nagy István, Balogh János, Taróczi Mihály, Föld, Nagy István, Kálmán Mihály, Albertényi Antal, Pataki József, Fekete János, Sima Ferenc, Soós Ferenc.

II. Háztartási szakosztály: Zsoldos Ferenc, Kr. Nagy Imre, Hódi János, Sántes Dániel, Sonnenfeld Sámuel, Balázsovits Norbert, Fekete Márton, Szivós Béla, Borbély Lajos, Soós Antal, Udvardi Sándor, Pólya Ferenc, Dömsödi József, Táncos Sándor, Biliti János.

III. Jogügyi szakosztály: Mojszik Lajos, Ónodi Géza, Soós Pál, Hoffer Antal, Farkas Gedeon, Tóth János, Kiss Zsigmond, Szabó Menyhért, Temesvári Antal, Petrovics Soma.

IV. Pénzügyi szakosztály: Nyiri József, Sulez Lajos, Dobrai Sándor, Dósa Béla, Bányai József, Nyiri Sándor, Pásztor József, Kalp. Szabó Biliti, if. Csucs János.

V. Egészségügyi bizottság: Holik Lajos, Sarkadi N. Sándor, Sulez András, Mátffy Ferenc.

VI. Kertészeti bizottság: Váradly Lajos, Bió Ferenc, Szabó Lajos, Köllör Mihály, Szánthó János, Szűcs Dániel, Szeder János, if. Bartha János, Sulez Lajos, Fekete Márton.

VII. Szegényügyi bizottság: D. Varga Sándor, Szánthó Dániel, Mees Bilogh Sándor, (alsó) Sima Ferenc, Páli Sándor, Szabó Ignác, Szabó Zsigmond, Józai András, K. Dósa János, Babós József.

Harmadik tárgy volt Csongrád megye köztörvényhatóságának határozata, mely szerint a városi statútum jóváhagyatott: ezen végzés a közgyűlés által tudomásul vétették.

Negyedik tárgy volt a vadász területek kiadása iránt Sarkadi Nagy Mihály városi polgármesternek jelentése.

Ezen ügy abból áll, hogy az új vadász törvény értelmében minden község és város köteles a határa területét vadász területekké osztani be és ezt vadászatra kiadni.

Szentes városa ezt a törvényt, dacára annak, hogy még a múlt évben kellett volna végrehajtani, nem tette, amennyiben a vadászterület azon okon, mert a vadászok keresztül kasul járják az egyesek földjét és kárt okoznak az egyesek vetésében, nem adta ki. — Most a belügyminiszter felhívta a várost, hogy terjessze fel, hogy miképpen osztotta be a határt vadászterületekre és kiknek adta ki a vadászati jogot és mennyit?

A polgármester ezen belügyminiszeri felhívás folytán sürgette a képviselőtestületet a vadászati jog kiadására, nehogy a muladékoság miatt a város megrovást kápon a miniszertől.

Ez az ügy hosszasa, éles vitakozásra adott alkalmat.

Szeder János indítványozta, hogy kérsék fel a belügyminiszter, hogy a város ne köteleztessék a vadászati kiadásra, miután a város földbirtokos osztályának a vadászati jog szétlétében hosszában való szabad gyakorlata, csak hátrányával jár, amennyiben itt sok vad nincs és mégis a vadászoknak jog adatik alig 2—300 frt. bért az egész határt össze járni és a vadakat rongálni. Sima Ferenc ezzel szemben a vadászati jog kiadása, illetve a vadászati törvény végrehajtása mellett szólt fel; amennyiben Szentes városa igen könnyen komoly megrovást kaphat a kormánytól azért, hogy a törvényt végre nem

akurja hajtani. — Arra semmi kilátás nem lehet, hogy egy az egész országra egyformán kötelező törvény-hatálya-ábl Szentes városa kiváltság képben kivétsék. S amennyiben a törvényvel szemben harcslia képviselőtestület feladatán éppen nem tekintheti, ennél fogva javasolja, hogy a közgyűlés hajtsa végre azt, amit elkerülhetlen kötelessége tennie.

A közgyűlés névszerinti szavazás után elfogadta Szeder János indítványát, s így fölr a fent érintett értelemben a belügyminiszterühoz. Ezen felírtára néve előre is mondhatjuk, hogy eredményre nem vezet; nem a törvény, törvény.

Ezen vita közben az ideiglenes városháza szűk alacsony termében rendkívüli hőség fejlődött ki, s többen az iránt emeltek szót, hogy a holnapi közgyűlés kint a Széchenyi kertben tartassék meg.

Ez az indítvány nem került tárgyalás alá; mert a polgármester kijelenté, hogy tekintettel a rendkívüli hőségre, a holnapi közgyűlést kint fogja megtartani, kérte azonban a képviselőket, hogy amit lehet, az nap bent a szűk tanács tereben is, elvégezzenek, s így a gyűlés folytatván, tárgyalás alá került az iparitanodai bizottság jelentése az ipar iskolák szervezése tárgyában. Az iparbizottság jelentése egész terjedelmében elfogadott, s e szerint kimondatott, hogy az ipariskolává átalakított ismétli iskolában a tanítási idő jövőre nem 10, hanem csak 7 hónap lesz; de természetesen, úgy, hogy ezen 7 hónap alatt ugyanazon tananyag fölletik fel, mint ezelőtt 10 hónap alatt. Ezen iskola igazgatójává 100 frt fizetéssel Zsó János neveztetett ki, Szabó Lajos, Csuppai Márton, Sajó Sándor és Elek István tanítókat pedig havi 15 frt tanítási díj állapított meg.

Kimondatott továbbá, hogy a város egy gazdasági iskolát fog felállítani, hogy hol és mily berendezéssel? erre néve az iskolások előterjesztése a gazdasági szakosztálynak adatott ki vélemény adására.

Másnap a közgyűlés a Széchenyi kertben — mint őseink hajdanában a Rákoson, az isten szabad ege alatt folytatott.

A tárgyalás kezdése előtt Sima Ferenc felszólása folytán a közgyűlés a eszenbirtos fizetését illetőleg egy magyarizó határozatot hozott. A statútum ugyanis azt mondja, hogy eszenbirtos fizetése ló tartással együtt 1000 frt. A közgyűlés ezen pontra néve kimondá, hogy ezen 1000 frt fizetés úgy ér telmezzendő, hogy ebből 700 frt rendi s fizetés, 300 frt ló tartási átalány.

Ezután Kristó Nagy István tett kérdést a polgármesterhez aszánt, hogy mikor szándékozik a városháza építés ügyét a közgyűlés elé terjeszteni? Felszólaó annyival is inkább sürgeti azt, mert a város már tervet is készítettett és el is határozta ennek közszemlére tételét, de ez eddig nem történt meg.

Sarkadi Nagy Mihály polgármester ezen interpelláció folytán kijelenté, hogy a városháza építés ügyét ő is elutasíthatlan fontos kérdésnek tartja, s dacára annak, hogy még alig pár hónapja viseli hivatalát, ezen ügyet már tanulmányozta, azonban véleménye szerint a városháza építés csak akkor lesz sikeresen keresztül viheto, ha a város a vasut ügyvel tisztába jött; mert nekünk a vasutra is, a városházára is kölesont kell vennünk, s a két kölesont együtt előnyösebben megkapja a város, mintha előbb kölesont vessz a városháza építésre és azután a vasutra. Szerinte tehát finansialis szempontból e két ügy együtt oldandó meg s így a városnak a városháza építésével várni kell a vasutj meg oldásáig. — Arra néve azonban, hogy a városháza hova építtessék és a tervek elkészíttessék; szükséges megállapodások megtétele végett az intézkedéseket meg fogja tenni.

A közgyűlés egyhangú helyszínel vete tudomásul a polgármester kijelentését.

Ezután hosszú vitára adott alkalmat a helyi kiállítási bizottság javaslata aszánt, hogy az 1885 iki országos kiállításon a szentesi gazdasági termények és állatok miként képviseltessenek.

A bizottság javaslota, hogy a város 400 frtot szavazzon meg arra, hogy a szentesi gazdasági termények minél nagyobb változatban állíttassanak ki. Javaslota továbbá, hogy a város vásároljon helyben egy pár szép ökröt, lovat, juhót és sertést és ezeket a terményekkel együtt, a „szentesi mező gazdaság” címen állítsa ki. A közgyűlés az állatvásárlás eszméjét elejté, hanem kimondá, hogy ha valaki Szentesen hajlandó a helyi bizottság által alkalmasnak íelt jászágát a „szentesi mező gazdaság” címe alatt kiállítani, akkor a város a kiállítási költségeket viseli. A termények kiállítási céljából a közgyűlés megszavazta a 400 forintot.

Hetedik tárgy volt az ügyési előterjesztés Borényi István örökösével a körösi védálttések építése érdekében még 1879 ben elfoglalt földet meg vétele tárgyában. Nevezett örökösöktől az elfoglalt földet holdankint 300 frttal váltá meg a város. Ezzel kapcsolatban felvetették a város által eladott némely ház helyek és réti földet eladása tárgyában kötött szerződésekre vonatkozólag keletkezett megyei végzés, mely szerint a megye csak akkor engedélyezi az eladást, ha ezt a 30 napi törvényes hirtetés előzi meg. A közgyűlés elhatározta, hogy hirdettetői fogja az eladást.

Felvetették és egyhangúlag elfogadottak az ügyészek azon javaslata, hogy a vármegye a csóti hidnak megyei tulajdonul leendő átvétele és fenntartása érdekében keressék meg.

A közgyűlés elhatározta továbbá megkeresni vármegyét aszánt is, hogy ne csak az ártéri hid-

vámot, hanem tekintettel arra, hogy Szentes városa közel 40,000 frtal járult az kiépítéséhez, ennél fogva a kongó ut vármját is szállítsa le 50% al.

Ezzel a második nap közgyűlése véget ért. Harmadik nap ugyancsak a Széchenyi kertben folytatottat a tanácskozás.

Első tárgy volt a kataszteri bizottság javaslata a kataszteri felszólamlások sikeresítése érdekében több rendbeli előintézkedés megtétele végett.

A kataszteri bizottság első sorban is javasolta a közgyűlésnek, hogy szeresse meg a város részére a város határterületére vonatkozó kataszteri térkép kézi másolatát. — Ezen térképre azért van a kataszteri felszólamlásoknál különösen szükség, mert mikor a birtokosok közszemlére tételnek a reklamáció végett, az állam a kataszteri térképeket megküldi ugyan a városnak; de ez a térkép csak akkor tekinthető meg, ha a beeselőbiztos itt van s máskor nem, s így azoknak, kiknek esetleg éppen területi szempontból volna felszólalásuk a kataszteri felvételek ellen, teljesen meg van nehezítve a felszólalás; de ha a város bírja a hiteles kézi másolatot, akkor mindenki, minden időben megtekintheti ezt és reklamálhat akadálytalanul. Ezen térképre egyébiránt minden időben szüksége van a városnak. Javaslota továbbá a bizottság, hogy amennyiben megeshetik, hogy a térkép nem készül el a reklamáció idejére, annál fogva kérsék fel a pénzügyminiszter, hogy a város jótállása mellett, az állam tulajdonát tevő térképet a reklamáció idejére, de különösen addig, míg a mi térképünk el nem készül, bocsássa a város szabad rendelkezésére. Javaslottat továbbá, hogy a kataszteri igazgatóság sürgettesék meg a birtokosok megküldése iránt. Végre, hogy a város Juhász János birtoknyilvántartót bizza meg reclamacionális eljárások körüli munka vezetésével és ezen 4—5 havi időre reggel 7 órától 12 óráig délután 2 órától 7 óráig állapíttassék meg a hivatalos óra, s ezen időre Juhász János részére 400 frt tiszteletdíj adassék, — köteles legyen azonban illető mindenkinek, aki ezt kívánja, birtok levét, ivenként 10 krért, kiszolgáltatni.

A kataszteri bizottság ezen javaslatát Sima Ferenc kataszteri bizottsági elnök szóval is behatóan indokolta és ajánlotta elfogadás végett. E tárgyhoz hozzá szóltak Kristó Nagy István, Szeder János, Ónodi Lajos főjegyző, mindannyian pártolva a bizottság javaslatát, mely a közgyűlés által minden pontjára egyhangúlag elfogadott. Sarkadi Nagy Mihály polgármester, Ónodi Lajos főjegyző s Sima Ferenc kataszteri bizottsági elnök kiküldték, hogy a térképet eszenyelen kérjék a pénzügyminiszteriumnál és a birtokosok megküldését szorgalmazzák a szegedi kataszteri igazgatóságnál. A polgármester felhatalmaztatott, hogy e kataszteri munkálatokhoz szükséges segédmunkaerőt a bizottság előterjesztéséhez képest rendelje ki.

Felvették ezután az iparitanügyi bizottság jelentése a mult iskolai évről. Ez a jelentés hosszas, éles vitára adott alkalmat. A közgyűlés végre abban állapodott meg, hogy a jelentés visszadassék a bizottságnak, hogy a közben történt változott viszonyoknak is megfelelően.

Következett ezután Bartha Kálmán megyei aljegyző, volt ügyészségnek az ügyészségi állásról való lemondása. A közgyűlés eszen állást a legközelebbi ülésében pályázat útján fogja betölteni.

Ezután Kanfi Horváth Sándor külső kerti eszöz részére a lefolyt évben eladott lók árának 5% át szavazta meg a közgyűlés, majd több folyamodónak a szálmalom taxa leszállítása iránti kérelme a háztartási szakosztálynak adatott ki véleményadásra és ezzel a három napon át tartott közgyűlése véget ért, melyről szóló referendánk mi azzal zárjuk be, hogy jövőre a város közgyűlése a szabad ég alatti tárgyalásnak ne legyen kitéve, addig míg az új város háza felépíttetik; egyszer mindekorra el lehetne közgyűlések tartására a vármegye tanács termét kérti.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Ez a vármegye — mint hiszük — szivesen fogja átengedni.

Melyik vélemény fog a jövő által igazoltatni: azt jelenleg még meghatározni nem lehet; de mindenesetre vizsgálást képez, hogy a járvány jelenlegi helyei s köztünk oly államok vannak, hol a kitűnően rendezett közegészségi viszonyok mellett, minden kigondolható rendszabály a legpontosabban teljesítetik.

A kormány, mihielyest Franciaországban a cholera fölépött, a törvényben előírt óvintézkedések megtételét rendelte el. Városunk közegészségügyi bizottsága az ezekre vonatkozó javaslatokat beterjesztette a tek. tanácsnak s a közgyűlés azokat egész terjedelmében elfogadta; de ezen intézkedések csak akkor fognak czélra vezetni, csak akkor fogják a veszélyt városunkról elhárítani, vagy ha az nem volna lehetséges — enyhíteni, ha városunk lakossága, tapasztalt értelmességével és jóindulatával, az elrendelt intézkedések kivételét támogatja.

Nem tartom szükségesnek bővebben indokolni, mily szükséges a tiszta közegészségi szempontból általánosan és különösen járványos időben, hiszen láttuk 1873-ban, hogy főképen a Kisrészlet, a Kis- és a Nagyölgy téjékén, tehát oly helyeken, melyek állók, romlott vizekkel vannak szomszéd-ságban, mennyire pusztított a cholera. Ebből minden józan gondolkodó bizonyosan következtetni fogja, mily szükséges az udvarok és lakhelyek tisztántartása.

Városunk lakosságának nagy része gazdálkodással s állattenyésztéssel foglalkozván, alig van ház, hol tehát, ló, sertés s az ily állatoktól származó trágya nem volna. A hatóság a lakhelyeket megvizsgálhatta, az udvarok kitisztását elrendelte: teljesítsük ezen rendeleteket, nemcsak, mivel úgy parancsol-tattak, hanem saját érdekünkben is, mert ezeknek hasznos következménye nem csak jár-vány alkalommal; hanem rendszeres egész-ségi viszonyok közt is, bizonyára nem fog elmaradni. Legfőképp pedig figyelmeztetem a t. közönséget a tulajdonképeni lakhelyekre, a szobákra; korántsem akarom mondani, hogy a szobákban városunkban tisztátalan-ságot észleltem volna, a szobák tisztátalan-sága nálunk csak kivétel; de van igen sok lakhely, hol a szobák alacsonyok, fekvésük-nél fogva nedvesek, ablakok, ajtók kicsik, padozat hiányzik, — ily szobákban a leve-gő könnyen elromlik s azért ezek szellőz-teése kiválsán fontos; ajánlom az ablakoknak főképen nappal, folytonosan nyitva tartását; tapasztaltam továbbá, hogy sok családnál, mely több szobával rendelkezik, a nagyobb padolt szoba parádé szobának használtatik és az egész család észszenfolyva a kisebb, padolatlan, egészségtelen szobában lakik; ez nem helyes: az egészséges és tágas szobát kell rendszeres lakhelyül használni.

A városi hatóság egyelőre csak a köz-helyek fertőztetését rendelte el, kívánatos volna azonban, hogy a magánházakban is az árnyékszékéket hetenként kétszer fertőtze-lenítsenek.

A fertőtlenítésre legcélszerűbb 5 szá-zalékos carbolsavat használni, ezt úgy ké-szítjük el, hogy egy liter vízhez 50 gr. carbols-avat veszünk és a család nagyságához ké-pest, 2—5 litert öntünk az árnyékszékbe; ily 5 százalékos carbolsav-oldat nem csak ár-nyékszékéket, hanem bárminemű anyagnak s

főképen trágyalétől átzott rétegeknek fer-tőtlenítésére szolgál. Carbonsav helyett le-het vasglicinkövet is alkalmazni, szintén 5 százalékos oldatban.

A városi tanács 5 métermáza carbolsav-nak beszerzését rendelte el s így az a vá-rosgazdánál a beszerzési árért kapható.

Étkezésre nézve — föltéve, hogy az mértékletes — maradjon mindenki szokott ételmódja mellett.

Vége figyelmeztetem a t. közönséget a nyári évszakban rendszeren nagyobb szá-mban előforduló szokott hasmenésre; ezen betegség elhanyagolása rendszeres viszonyok között sem tanácsos, kis gyermekeknél pe-dig a hasmenés mindig komoly betegség; a cholera rendszeren hasmenéssel kezdődik s azért annak elhanyagolása igen könnyen veszélyessé válhat.

Dr. Pollák Sándor,
városi orvos.

Járványkórházunk.

Szentes város hatósága a cholera Dél Fran-ciországban történt kitörése óta számos tanács-ot mutatott fel amellett, hogy ezen fenyegető veszélyt szemben kötelessége fontosságának tuda-tában a legnagyobb erővel s buzgalommal jár el. Következtesen a diesette réltében határo-zott a képviselőtestület a heti közgyűlés alkalmával is, midőn a nem essekly köztetbe tekintve sem véve, egy barakkkórház felállítását határozta el a vásártéren.

Sokan abban a nézetben vannak ugyan, hogy az óvintézkedések tényleges keresztültétele a baj megérkezése előtt korai; s így idő előtti a barakkkór ház felállítása is mindaddig, míg a járvány városunk-ban is tényleg fel nem lépett; — ezen vélemény nyel szemben az okok hosszú sorozatát lehetne fel-hozni, ami azonban ez alkalommal nem képezi elő-mat, itt csak azt akarom kiemelni, hogy e járvánnyal szemben eleget tenni nem lehet. Virchov szavaival élve: „Ha a cholera-nál minden tőlünk telhető óvintézkedéseket megtettünk és sikerült a járványt rö-lunk elhárítani: szerencséseknek mondhatjuk ma-gunkat, de érdemeket meg nem szereztünk.”

Hogy egy ily barakkkórház felállítását óvinté-zkedésünk egyik legfontosabbja, és hogy nem kis mértékben fog a bekövetkező cholera-nak gátol-ságálni: az kétség nem szenved.

De hogy még is aggályainak kell e helyen ki-fejezést adni, annak oka az, hogy e kórház helye nem szerencsésen választott s állapotát meg.

A járvány kórházak felállításánál főleg két dőlt kell magunk elé tüzünk: 1) szegény megbete-gedett embertársainkunk menhelyről gondoskodni (s ott őket gyógykezelésben részesíteni); 2) a bete-geknek az egészségesekkel való elválasztása által a ragály terjedésének lehető gátat vetni. Gondoskod-ni kell tehát két irányban: egy a betegekről, mint az egészségesekről egyaránt.

Hogy e kettős cél elérhető legyen, nem kö-zönyös, mely helyen állítatik fel a járvány kórház? Vajon emberek által lakott, vagy nem lakott város részen helyeztük-e el? Hogy egyáltalán a város belterületén vagy azon kívül-e? E pár szóban fel-említett és sok más körülmény kell összevetnünk, nehogy kitűnő kettős célunk valamelyikét szem-elől elvesztve, éppen ellenkezőjét érjük el annak, amit elérni akarunk.

Azonáltal szolgál általában mindenféle kórházakra nézve, hogy lehetőleg emberek által nem lakott városrészekben építessék; mennyivel inkább áll ez ily járványkórházakról? Ugyan ki szeretné, ha ott előtt egy járványkórházat ütnének fel, az ott történőket folytonosan látva? Ha megkérdezzük, hogy a rendszeres egészségi viszonyaink közepette egy szeres háló, mely távolról sem oly veszélyes, mint egy járványkórház a járvány tartama alatt, bizo-nyos meghatározott távolságban legyen a város bel-területétől, mennyivel inkább megkövetelhető ezen rendszabály a járványkórháznál, ha csak egy gőz-pontot nem akarunk városunk egy emberektől la-

kott területére teremteni, honnét a ragály kénye-kedve szerint terjedhet, mely tőt memento mori gyanánt szolgáljon a járókelőknek.

Ha ily költségeket tesszünk, ne tévezzük el a célunkat szemünk elől; vessünk latba jól minden körülményt; keressünk számára egy minden tekin-tesben megfelelő helyet, de semmi esetre a város belterületén.

Midőn eldöspüthetlen fontos okok szólnak a mellett, hogy egy járványkórház helye legjobban van választva a városban kívül és itt kevésbé járt külterületi részen, akkor színtem a legtanácsosabb lenne a már meghatozott határozattal szemben is, ha a felállítani elhatározott járványkórház nem a vá-sártéren, hanem a városon kívül, egy kevésbé látogatott helyen állítatik fel; mert hiszen, ha ezen kórházba beteget visznek; azt ugyanis kocsin kell vinni, akár a vásártéren, akár a városról pár száz méter távolságra lesz is felállítva a kórház, s így az, hogy egy percel később ér e beteg a kór-házba, a járvány terjedésére nézve nincs semmi be-folyással; de ha ez a kórház jászóttá ott áll az egészségesekkel elít is, ez igen és terjeszti, csábítja a cholera-t. Tehát tegyük a járványkórházat más, félrebb eső helyre.

Dr. GÖTZL. BERTALAN,
egészségügyi bizottsági tag.

Szegvár birtokvásárlási ügye

— Folytatás. —

Az ekként felvett 100 ezer ft földhitelet intö-zeti kölesön egy évi 5% kamat és 1% tőke törlesz-tési illetménye kétsz 6000 ftot, a pesti h. e. taka-rékpénztári 71,437 ft 87 kr. kölesön 5% kamat, 1% tőke törlesztési egy évi illetménye pedig 4464 ft 87 kr, vagyis az egész 171,437 ft 87 kr köl-csön után évenként fizetendő 10,464 ft 86 kr. — Fizetendő még továbbá a megvett birtok egyenértéki adójába: 665 ft 4b kr, királyi földadóbá: 566 ft — pótdobá, tekintve a bekebelezett terheket: sem-mit, — gát fenntartási költségekben az 1883 ik évi előirányzat szerint — a mely pedig a f. évi június hó 6 án megtartott ártéri értekezlet alapján lett fel-terjesztés folytán, egy a megtartott liquidatio ér-edménye szerint, tetemesen alászálland — 468 ftot, összesen 1696 ft 45 kr. vagyis évenként kifizetendő 12,164 ft 31 kr.

Ez volna azon összeg, a mit 831⁹⁹⁷ hold most megvásárolt, s mintegy 200 hold már birtok-kolt községi ingatlan vagyonnál — csak nem tel-telénul s kivétel nélkül használható, termékeny föld-birtokból kivásárolni kell.

Bizony a gazdálkodó, az okszéri gazdászokat azó egyén a legelőjü pillanatra kimondja, hogy ezer hold ingatlanok 12 000 ft bevételt nem kell hoznia. Azonban részletezzük a bevételeket is.

Igen természetes, hogy a község önmaga gaz-dálkodni nem fog, hanem a birtok egy részét has-zonbérbe adja ki, más részét pedig legelőként használja.

Figyelembe véve azt, hogy hosszú szünetelés után, — mely alatt egy szarvasmarha, mint — ló állományunk megfogyott, leromlott, csaknem teljesen tönkre ment, — azon körülménnyel is számolnunk kell, hogy lesz ugyan kitűnő járásnak való terü-le, de nem lesz, mert nincs annyi jószágunk. E körülményt nem szabad szem elől eltérveztetnünk, s azért bár kétségtelen, hogy a ki csak teheti, mind járt a legelő éven háj ki jószágot e legelőre: még sem lesz annyi kihajtható, a mennyi az egész területet igénybe venné. De másrészt tisztán járás-nak és legelőnek az egész most megvásárolt birtok sem volna felhasználható; nem pedig a biztos jöve-delmesség szempontjából.

Mert míg egy darab marhára 1 hold legelőt számítva, kihajtható lenne 831 holdra 831 drb jószág, mely után dírtól 14 ftitól véve, 11,634 ft jövedelem jelentkeznék, s így a 12,164 ft kiadá-sal szemben alig volna évenként 550 ftitól a bevé-tel pótolandó; ezen terv csak azért nem követhető, mert kétség sem szenved, hogy az első években 821 drb jószág nem lesz kihajtható.

Kénytelen tehát a község már csak azért is, mert e földek szövetük, egy eddigi használatuk után is, szántóföldekül inkább használhatók s bizo-tosabb s magasabb jövedelmet hoznak; a megvásá-rolt ingatlanok a község közvetlen kerjei alatt el-terülő részét haszonbérbe adni ki.

A portás udvarianan lépett az utasoknak gon-dolt vendégek elé.

A rendőröztes lépett először ki a kocsiból.

— A törvény nevében a 16 sz. szoba azonban felnyitását követeltem.

De kérem... felelt zavarral a portás: a 16 szá-mban két ur szállt meg ma délután és a kulcs fenn van náluk.

A rendőröztes és az én jó kamarásom örlit gyorsasággal futottak fel az emeleten. De a 16 sz. zárva volt.

Persze hogy zárva volt.

(Folyt. köv.)

SZERENCSETLEN FLÓTÁS

— BESZÉLY. — (38)

Irta: SIMA FERENC.

(Folytatás.)

Folyt az országra szóló per és bizott mind a három perlekőd a maga ügyéhez, s a pernek rá nézve előnyös eldöntéséhez.

A per egy bírást már a kezdeténél a legked-vezetlenebb irányt vett Fördösóry Sámuelnéra, ame nyiben ő a férje által unokái elemert állítólagos Árokszállási gyermek törvénycs örököségének bi-zonyításá mellett az üdöttd, hogy míg az örökös-ödési kérdés végleg el nem döntött, addig az Árokszállási vagyon az ő kezén legyen.

A törvényszék azonban nem teljesített ezen ké-relmét; mert Fördösóry Sámuelné kivetette a va-gyonból és az egész örökség a per eldöntéséig törvényszéki kezelés alá vétetett.

Az özvegy, midőn látta, hogy el kell hagyni az Árokszállási házat, mindent, amit csak megmoz-díthatott, elhordott a háztól. A sárkerékiek azt mond ják, hogy csak készpénzben többet vitt el 400 ezer ftitól. S ugyan kellett lenni; mert midőn a törvény szék leltározatott, sem gáborát, sem jószágot nem találtak annyit, a mennyi Árokszállási halálakor hátra maradt. Ennek pedig már 8 estendeje mult és a nagy vagyon 8 év alatt is csak jövedelme zett, esapottit valami!

A 8 évi jövedelmre nézve azonban a törvény-szék nem bírta megszámlatni Fördösóryné; de

Ily tekintetek mellett tehát egyelőre előírán-y-zatba csak 300 hold volna legelőül felhasználándó a mire — egy jószágra átlag egy holdat számítva, kihajtható — a mi tényleg az első éven már ki is áll — 300 dr. jószág. Egy jószág jászási és legel-tetési díját 15 ftitól véve, befolyik 4500 ftit.

Sokan talán megütözköznek azon, hogy egy jó-szágra csak egy hold vétetik számításba s talán még inkább megütözköznek azon, hogy egy jószág után 15 ftitól vétetik fel előírányszatba. — Ezen tételek indokolása egyrészt természeteszerű, másrészt a helyi viszonyokból önként folyó.

Ez ingatlanság legnagyobb részt ugyanis a le-hető legjobb legelő, s már természetfól fogva arra van alkotva. — Lapályos, régezte vizjárta, most, a tiszai gátaknak áttörhetlenné lett ujra alkotása s a belvizek tervszerű szabályozása után belvizektől ment szövete barna, bő mész tartalma, televényes, igen jó minőségű, kötöttebb homag, a mely elég sürű benövés mellett — igen jó minőségű szénát terem, s így elegendő, sőt bátran elmondhatni, el sem fogyasztható — mennyiségben ad legelőt arra, hogy egy holdra egy jószág vétesség előírányszatba.

De másfelől a 15 ftitól ár sem magas: mert pél-dául Szentes város, a melynek legelője pedig csak egy, a Tisza vize ellen 40 évvel ezelőtt emelt — gáttal elválasztott folytatása a most megvenni szán-dékolt területnek, tehát ép ily minőségű járás, egy marha után 16—18 ftitól vesz. De esattanóan ar-gumentál e 15 ftitól olcsóság mellett maga azon kör-ülmény legelő sorban: hogy éppen a most meg-venni szándékolt területen, midőn a jelenlegi tulaj-donos tartott a községi lakosok marhá számára já-rást, egy marha legeltetési díjába 18 ftitól, hájtó pásztor részére pedig 2 ftitól, s így összesen 20 ftitól fizetünk. Már pedig ha ezelőtt s eddig szive-szen megfizettük a 20 ftitól, bizony szivesebben meg-fizetjük a 15 ftitól.

A 300 hold legelőt túl van még haszonbérbe adandó 531 hold 192 nsz. öl terület.

Ebből 46⁹⁹⁸ holdon dohány miveltetik, a mi-n-k évi haszonbérét 20 ftitól véve, befolyik 930 ftitól 90 kr.

Ki valaha dohányt mivelt, azt hiszem, itt a 20 ftitól csak is olcsóságban öközöthetik meg.

Száz hold föld vetemény alá leszen kiadandó és pedig nsz. ötenként 1⁹ král, mely uton befolyik 1650 ftitól.

Hogy ezen nem túlzott tétel, magában a köz-ségben eddig divott árak az irányadók: amennyiben úgy magánosok, mint uradalmak, mint például ő nagyméltósága gr. Károlyi Alajos ur szegvári gaz-dasága is, a falu alatt elterülő földjén — ami az ál-talunk megvásárolni szándékolt Kontra laposnak ugyan azon nével is bíró, közvetlen folytatása, — egy nsz. öl veteményes földet két krajczárral oztó-tott ki. De sőt a másik uradalom, gr. Károlyi László ur ő méltósága uradalm is, az ugynevezett osztatói majorban, — közel a faluhoz, — Bulgáriából ide telepedett szerbeknek vetemény alá egy katasztra-lis holdat 40 ftitól oztogat haszonbérbe, a hol 2⁹ kr esik egy nsz. öl után.

No, hogy így a község akkor, midőn egyik uradalom 2 kr, a másik 2⁹ kr-t vesz egy nsz. ve-teményes földért, 1⁹ kr. előírányszatjával nem szá-mít vérmesen, azt bizony senki sem állíthatja.

A dohány és veteményes uton — mik most is természetnek kapával kitűnően megművelt 140 hold, kis parcellákban buza alá a községi lakosoknak évi 16 ftitól, haszonbér mellett leszen kiadandó, mely után befolyik 2336 ftitól.

Sokan itt is azt mondják, hogy hallatlan vé-r-mes számítás. Igaz, ennyi mellett bajos a szegény árendásnak megdagadnia; de ez nem túlzott szá-mítás. Mert igaz ugyan, hogy nagy birtokok évi 16 ftitól holdankénti haszonbér mellett nem szokás ki-bé-relni; — de másrészt itt a számítás a kisebb, 2—3 holdas parcellákknál, sőt még a nagyobbaknál is, mint maga gróf Károlyi László ur ő méltósága de-rekegyházi uradalmán tud legjobban; főleg pedig akkor, ha a bíró buza alá előző éven jól meg-mivelt dohány és veteményes földet kap. (Folytatjuk.)

Világfolyása.

A cholera déli Franciaországban napról-napra terjed. Ma már a cholera-nak egy helyre, t. i. Toulonba szoritása végkép megszünt.

hogy ő ezt készpénzben vitte el a láztól, azt min-denki láthatta; mert midőn kivetett a vagyonból: ő egyszerre Pestre ment lakni és ott uriasan élt és bőven költelezett. A gyermekét természetesen, melynek segítségével még remélte visszatérni az Árokszállási vagyonba, magával vitte Pestre és ott mint sa-ját unokáját tartotta.

Fördösóry Sámuelné még mindig sokkal szebb és egyébként is sokkal eszebb, becsüvőbb nő volt, hogy sem Pesten félre vonult életet élt volna. Ő feltűnő vágyott és csakhamar kötött is előkelő ismeretségeket, melyeket ő míg egyoldalról hiúsága kielégítésére, sőt egy újabb család boldogság ki-látásával igyekezett felhasználni, más oldalról és fő-ként a per lebegett szeme előtt, melynek azta hogy az Árokszállási vagyonból kivetett a k... tör-vényszék előtt nem bízott szerencsés eldöntéséhez. S így a felsőbb bíróságok előtt igyekezett szemé-lyes összeköttetések által jobb hangulatot csinálni unokája pere iránt.

És ez nem is megy nagyon nehezen egy szép eszes és ami fő, kimenthetlen pénzfórással rendel-kező hűbén álló oly özvegynek, ki egy cseppet sem idegenkedik a harmadszori férjhezmeneteltől sem, ha mindjárt ezt az áldozatot egy korosabb ur szíve vágyának kielégítésére kikéi is meghozni.

Nem is lakott Fördösóryné még egy évig sem Budapest, midőn már egy hétszemélyes táblai bíróról jött oly ismeretségbe, melynek végül má is házasságot rebesgettek az ismerős körökben. — És valóban ez a házasság a legrovidebb idő alatt megtörtént volna, ha az özvegy számítási annak egy bizonytalan időre való elhalsztását nem ki-vánják.

A k... i törvényszék ugyanis másfélévi tár-gyalás és tanuhalgatás után kimondta az ítéletet az Árokszállási örökösödési perben és a Bálint Gábor által tartott gyermekét ismeretle Árokszállási utód-dál és örököséül.

Ezzel az ítélettel az egész környék népe meg volt elégedve, még Sárkerék községeinek közpöe is azt mondta, hogy az az egyedüli igazság. Kala-csy jegyző ur azonban az esküdt bírákkal és egy-házi előjárósággal egytt azt mondta, hogy fel-lebteztünk!

Fördösóry Sámuelné is felebbeztt. Gorvay Já-nos hétszemélyes táblai bíró urnak pedig, midőn

TARCA.

Az én kamarásom.

RAJZ.

(Folytatás.)

Rémítő bosszút esküdtem a kamarásom fejére. Elhatároztam, hogy vissza fogom neki adni e köl-csönt kamatostal, mihielyt alkalom lesz rá.

Észre se vettem, hogy megnyílt az ajtó. Csak akkor riadtam fel, mikor az én kamarásom nagy nevetve betoppant.

— Hát hogy tetszik a rokonság, kamarás? — kacsogott a szemembe.

— Te orgyilkos! — ordítottam rá. — Te zsebrák, te mihaszna gézengúz! Hát így kell lépne csálni az embert? Te rabló, te! Óda van az utolsó garasunk is! Megnyúztál bennünket! Te... te...!

— Ő meg csak röhögött tovább.

— Bruhahaha! Szép rokonság! Brümhühü!

— Menj, te barom, ne bosszants! Mit ebédelsz ma, he, szeretném tudni s mit ebédelsz én, mond-jad? Te pogány, te!

— Ne sajnálj azt a kis pézt, kamarás! Szegé-ny árva, nekik is kell! Nem igaz?

— Persze. hogy kell, de nekünk még jobban kellene! Bolond vagy te, látom!

— Dehogy vagyok, kamarás! Nézd, itt az én ősi gyűrűm. „Becsapjuk“ a teremburáját! Ebédeltünk ma; még pedig urasan!

— Igen, de hogy váltod ki?

— Eh, jön eiseje, leszen akkor „ris kőtsiag“ ozt kíváljuk.

— No megállj, hanem ezért meglokolzs még! mondám neki még mindig elkezeredetten.

— Ne bosszanakdjál sokáig a te szivedben s ne légy bosszuálló, jó én kamarásom!

— Jól van, jól, csak gyere, csapd be azt a gyűrűt: éhes vagyok.

— Gyerünk hát!

Pár perec multával nagy kevélyen lépett ki a zalogházából az én kamarásom.

— No kamarás, ne busulj! Van „ris kőtsiag“.

— Mennyit kaptál rá? — kérdeim tőle.

